

God cried at Auswitsch ©.... Betty Lissing

Bertus:

BETTY LISSING in haar boek:

<GOD CRIED AT AUSWITSCH> ©

God huilde bij Auswitsch

Korte beschrijving van het boek door:

[Betty Lissing - Australian Centre for Jewish Civilisation \(monash.edu\)](http://monash.edu)

(een soort Joods Oorlogsdocumentatie centrum)

De memoires van Betty Lissing vertelt over de gruwelijke ervaringen van een jong stel dat tragisch is gescheiden onder de meest gruwelijke omstandigheden, en vervolgens opnieuw herenigd na veel pijn en lijden. 159 pagina's lang, <God huilde in Auschwitsch > werd laat in het leven van Lissing

gepubliceerd, maar ze begon echter haar ervaringen op te schrijven in de jaren na de oorlog. De eerste 32 pagina's van het boek introduceren de bedoelingen van Betty bij het schrijven van het boek en vertellen over haar ervaringen van de Duitse invasie van haar geboorteland Holland tot haar beslissing om te vluchten. Pagina's 33-56 beschrijven de gevaarlijke reis van Betty en Herman Lissing over de grens naar België, hun scheiding en Betty's tijd in Auschwitz. De volgende pagina's (57-64) beschrijven Betty die via verschillende kampen op een dodenmars wordt genomen tot haar bevrijding in mei 1945, en haar hereniging met haar man in Nederland.

Op pagina's 65-98 vertelt Herman Lessing over zijn eigen ervaringen in de jaren dat hij en Betty gescheiden waren. Ten slotte vertelt Betty op pagina's 99-159 over hun ervaringen na de oorlog, met als hoogtepunt hun opbouwen van een nieuw leven in Australië. Een epiloog is geschreven door Lissing's zoon, Jerry. Het boek wordt afgewisseld met familiefoto's, waarvan sommige van vóór de oorlog zijn. Deze werden bewaard door een niet-joodse tante door het huwelijk van Herman.

Betty's verslag begint met de invasie van Holland door de nazi's op 10 mei 1940. Ze beschrijft de kruipende progressie van antisemitische maatregelen: een joodse 'merkteken' in ID-kaarten, de vereiste om een ster in het openbaar te dragen, verboden voor joden om bioscopen te bezoeken of in trams, fietsen of auto's te rijden. Zelfs haar bruiloft werd getroffen; Zij en haar man moesten maanden wachten om te trouwen in een ceremonie met 25 Joodse paren. Betty beschrijft de moedeloosheid van haar familie naarmate de situatie erger en erger werd en de verontwaardiging van haar moeder. Bij een gelegenheid moesten ze fysiek voorkomen dat haar moeder uit het raam schreeuwde naar een nazi -parade, anders zouden ze

allemaal worden gestraft. Betty beschrijft het gevoel in Holland als anti-nazi; Hoewel de nazi's probeerden de Nederlanders te overtuigen om hen vrijwillig te ondersteunen, moesten ze uiteindelijk geweld gebruiken om ze te verdoven. (m.i. wordt bedoeld: zand in de ogen te strooien .. Bertus)

Kort na de bruiloft van de Lissings verslechterde de situatie voor Joden in Nederland verder. Avondklokken werden ingesteld en deportaties begonnen. Betty beschrijft de dag in november 1942 waarop haar ouders en broers naar Auschwitz werden gedeporteerd als de slechtste dag van haar leven. Nadat bijna hun hele familie was gedeporteerd, besloten Betty en Herman te proberen te vluchten uit Holland. Met de hulp van ondergrondse activisten en valse papieren gingen ze over het land naar België, waarvan zij dachten dat ze veiliger zouden zijn dan in Holland, ondanks dat ze ook onder de nazi -bezetting waren. Bij aankomst vond Herman werk als muzikant en bood zich aan voor het ondergrondse verzet als een boodschapper. Al snel werd hij gearresteerd en naar Polen gestuurd, waardoor Betty alleen achterbleef. Ze bestond van het weinige dat ze had, maar werd ook niet lang daarna gearresteerd en ging drie maanden naar Malines Transit Camp, op weg naar Auschwitz.

Betty beschrijft de vreselijke omstandigheden in Auschwitz, en de dood en het lijden dat ze elke dag zag. Terwijl de Russen het kamp naderden, werd het geëvacueerd en Betty bevond zich op een 'dodenmars' die haar naar Ravensbruck bracht en vervolgens naar Neustadt-Glewe, waar ze op 2 mei 1945 werd bevrijd door de Amerikanen. Ze werd naar Holland en naar het ziekenhuis gebracht, waar ze zeker wist dat ze zou sterven. Nadat ze alle hoop had opgegeven om haar man weer te zien, reageerde ze boos toen haar verteld werd dat hij nog leefde. Hij had het ook overleefd en was naar het ziekenhuis gekomen om haar te vinden.

In een gedeelte met vijf hoofdstukken van het boek vertelt Herman zijn eigen ervaringen tijdens de twee jaar van scheiding. Van Auschwitz werd Herman naar Fustengrube gebracht om dwang-arbeid te doen. Daar werd hij gered door zijn muzikale vaardigheden - hij kreeg extra eten in ruil voor het optreden voor de bewakers. Van daaruit werd hij verhuisd in april 1944 naar Buna-Monowitz, het kamp dat werknemers verschaftte aan I.G. Farben Industries. Herman's dichtstbijzijnde borstel met de dood vond plaats in dit kamp. Bij één gelegenheid viel hij in slaap tijdens het werk, en de “meister “ die verantwoordelijk was voor hem schreef zijn naam op voor straf, wat steevast de dood betekende.

Vóóordat de straf kon worden uitgevoerd, vonden de eerste bombardementen in het gebied plaats. De “Meister” was één van de weinige slachtoffers en Herman werd gered. Toen de Amerikanen naderden, werd het kamp geëvacueerd en werd Herman genomen op een ‘dodenmars’ die door de kampen ging bij Gross Rosen, Dora en Ricklingen. Bevrijd door de Amerikanen op 13 april 1945 keerde Herman terug naar Holland, zocht naar zijn gezin en vond uiteindelijk zijn vrouw in een ziekenhuis in Castle Eerle.

“God huilde in Auschwitz” is een aangrijpend boek. Zowel Betty als Herman schrijven welsprekend en beschrijvend, en Betty wijdt ook veel ruimte aan haar overpeinzingen, emotioneel en theologisch, over haar ervaringen. Het boek is ongelooflijk ontroerend. De lezer wordt blootgesteld aan de gruwelijke tragedie en wanhopige hopeloosheid, evenals aan echt opwindende momenten van verlossing - bevrijding en de hereniging van Betty en Herman na die jaren van wanhoop .

=====

Hierboven is de vertaling door Bertus. Het boek zelf is in het Engels.

=====

Mocht u dit boek willen kopen, dan kan wellicht de Engelse versie van bovenstaand verslag voor u helpend zijn:

Betty Lissing's memoir tells of the horrific experiences of a young couple tragically separated under the most horrendous of circumstances, and then reunited once again after much pain and suffering. 159 pages long, *God Cried at Auschwitz* was published late in Lissing's life, but she did, however, begin writing down her experiences in the years following the war. The first 32 pages of the book introduce Betty's intentions in writing the book, and tell of her experiences from the German invasion of her native Holland until her decision to flee. Pages 33-56 describe Betty and Herman Lissing's dangerous journey across the border into Belgium, their separation, and Betty's time in Auschwitz. The following pages (57-64) describe Betty being taken on a death march via several camps until her liberation in May, 1945, and her reunification with her husband in Holland. On pages 65-98, Herman Lessing tells of his own experiences during the years that he and Betty were separated. Finally, on pages 99-159 Betty tells of their experiences after the war, culminating in their building of new lives in Australia. An epilogue is written by the Lessings' son, Jerry. The book is interspersed with family photos, some of which are from before the war. These were preserved by a non-Jewish aunt by marriage of Herman's.

Betty's account begins with the invasion of Holland by the Nazis on May 10, 1940. She describes the creeping progression of anti-Semitic measures: a Jewish 'mark' in ID cards, the requirement to wear a star in public, prohibitions on Jews attending cinemas or riding trams, bicycles or cars. Even her wedding was affected; she and her husband had to wait months to get married in a ceremony with 25 Jewish couples. Betty describes her family's despondence as the situation grew worse and worse, and her mother's indignation. On one occasion, they had to physically prevent her mother from yelling out the window at a Nazi parade, lest they all be punished. Betty describes the feeling in Holland as anti-Nazi; though the Nazis tried to convince the Dutch to support them voluntarily, they ultimately had to use violence in order to sedate them.

Soon after the Lessings' wedding, the situation for Jews in Holland worsened further. Curfews were instituted and deportations began. Betty describes the day in November 1942 on which her parents and brothers were deported to Auschwitz as the worst day of her life. After nearly all their family had been deported, Betty and Herman decided to attempt to escape Holland. With the help of underground activists and false papers, they made their way by land to Belgium, which they thought would be safer than Holland, despite also being under Nazi occupation. Upon arrival, Herman found work as a musician and volunteered for the underground resistance as a messenger. Soon, he was arrested and sent to Poland, leaving Betty on her own. She subsisted on what little she had, but was also arrested not long after, and taken to Malines transit camp for three months, on her way to Auschwitz.

God cried at Auschwitz ©... Betty Lissing

Betty describes the awful conditions at Auschwitz, and the death and suffering that she witnessed every day. As the Russians approached the camp, it was evacuated, and Betty found herself on a 'death march' that took her to Ravensbruck and then to Neustadt-Glewe, where she was liberated by the Americans on May 2, 1945. She was soon repatriated to Holland and taken to hospital, where she was sure she would die. Having given up all hope of seeing her husband again, she reacted angrily when a matron told her that he was alive. He had survived too, and had come to the hospital to find her.

In a five-chapter section of the book, Herman relates his own experiences during the Lessings' two years of separation. From Auschwitz, Herman was taken to Fustengrube to do hard labour. There, he was saved by his musical abilities – he was given extra food in return for performing for the guards. From there, he was moved in April, 1944 to Buna-Monowitz, the camp supplying labour to I.G. Farben Industries. Herman's closest brush with death took place at this camp. On one occasion, he fell asleep on the job, and the Meister in charge of him wrote down his name for punishment, which invariably meant death. Before the punishment could be carried out, the first bombing raid in the area took place. The Meister was one of the few casualties, and Herman was saved. As the Americans approached, the camp was evacuated, and Herman was taken on a 'death march' that passed through the camps at Gross Rosen, Dora, and Ricklingen. Liberated by the Americans on April 13, 1945, Herman returned to Holland, searched for his family, and finally found his wife in a hospital in Castle Eerle.

God Cried at Auschwitz is a gripping book. Both Betty and Herman write eloquently and descriptively, and Betty also devotes considerable space to her reflections, emotional and theological, on her experiences. The book is incredibly moving. The reader is exposed to horrific tragedy and desperate hopelessness, as well as to truly stirring moments of redemption – liberation, and the reunion of Betty and Herman Lessing after years of despair.

•

•